

Naar det bestemmes, at Børn maa ikke bortfæstes uden maanedsviis og med 14 Dages Opsigelse, og at de ikke maa arbejde mere end 6 Timer daglig mellem Kl. 6 og Kl. 8, vil det for det første have den Ulempe, at Bortfæstning af Børn til Kreaturpasning eller specielt af Smaa-piger under 14 Aar til Børnepasning o. s. v. ikke vil finde Sted, thi ingen vil have et saadant Tyende, der ikke maa arbejde mere end 6 Timer. Man kan overhovedet ikke være tjent med at have det. Men dérfra til at sige: nu kan I misbruge Børnene, som I vil, ved at bortfæste dem, er der et saa stort Skridt, at jeg synes, at det nærmere maa overvejes, og man vil da sikkert komme til Erkendelse af, at det ikke gaar an.

Det er ikke de store Herremænd og Bønder, som har Brug for disse Børn, nej, det er Boelsmænd og Husmænd, som ikke har Raad til at holde en Karl og med deres Kone maa passe deres Bedrift og maa have en Hyrdedreng eller -pige til Hjælp. Men skal de have den Klausul paa disse, faar de ikke megen Nytte af dem, og vel at mærke, en saadan Klausul lægges paa Børnene af det offentlige, ikke af Forældrene, for naar Forældrene ved, at Børnene ikke bliver misbrugt, tror jeg ikke, der er nogen fornuftig Fader eller Moder, som ønsker at opnaa noget saadant ved en Revision af Tyendeloven. De ønsker kun Garantier imod, at Børnene bliver mishandlet eller ødelagt. Jeg tror ikke, det er en Ulykke for Børnene at komme ud at tjene, men derimod at sige til dem: Nu skal I kun arbejde 6 Timer om Dagen, de andre skal arbejde 10—12 Timer. Medens I har Frihed, kan I se paa, hvordan de andre arbejder. Tror man, at det er en Lykke eller god Opdragelse for disse Børn, saa tror man forkert. Jeg har heller ikke forstaaet, at det netop var Forslagsstillernes Mening. Det vilde være et Misbrug af den Overmyndighed, man tiltager sig over Forældre og Værger.

Jeg kunde nævne adskillige andre Ting, men alt dette maa behandles i et Udvalg, hvor de forskellige Standpunkter maa finde en Form, som alle Parter kan være tjente med. Jeg forstod ogsaa Ordføreren for Forslagsstillerne saaledes, at Lovforslaget var et Forhandlingsgrundlag. Lovforslaget har særlig Interesse for Smaa-hjem: Husmandshjem og Landarbejderhjem, hvor der er en stor Børneflokk; det er godt, at de kan faa deres Børn ud at tjene; det har Børnene ingen Skade af,

tværtimod, det at gaa hjemme og ikke at have noget at bestille og ikke at kunne faa noget at bestille, saa de maaske endog maa leve paa det offentlige Bekostning, er ingen god Opdragelse.

Hvad Beboelsesforholdene angaar, vil det vistnok være mindre heldigt, navnlig for Børn og unge Mennesker, hvis man bestemmer, at de faar deres eget Opholdsrum, saa og saa mange Kubikmeter stort, i et Udhus, eller hvor det nu maatte blive. Det er godt at fastsætte, at de skal have god og sund Kost og ordentlig Beboelse, men at forlange, at de skal have en Bolig for sig selv, er urigtigt. Som før nævnt er det ikke paa de store Herregaarde eller Bøndergaarde, disse Tjenestebørn faar Plads; det bliver hos Husmænd og Boelsmænd, som ikke har saa megen Plads, men derimod god Forstaaelse og godt Hjertelag for Børnene; de tager dem sikkert ind i deres Stue og lader dem sove maaske i en Slagbænk, og det tager Børnene ingen Skade af. Jeg ønsker Børnene saa gode Forhold som muligt — det tror jeg ogsaa er et almindeligt Ønske ude i Befolkningen — men det, man her foreslaar, er urigtigt. Derom kan vi imidlertid maaske forhandle os til rette.

Om Hovedsagen, nemlig om at gaa bort fra Tyendeloven af 1854, kan der ingen Strid blive mellem mit Parti og Forslagsstillernes, saa meget mindre som vort Parti ved Behandlingen af Lovforslaget om Tyendelovens Revision var stærkt delt. Det, der gjorde, at jeg den Gang som Ordfører for Venstre holdt paa en Revision af Tyendeloven, var, at Kravet herom var stillet ved Kommissionens Nedsættelse, at det var den Opgave, der blev givet Kommissionen. Hele det socialdemokratiske Parti, ikke alene Ordføreren, men ogsaa andre af Partiets Medlemmer, som talte, holdt ogsaa stærkt paa, at man vilde en Beskyttelseslov, ikke alene for det unge Tyende, men for alt Tyende. Jeg kan ikke se rettere, end at man, naar vi gennemfører det, som Forslagsstillerne foreslaar, ikke kan skilte med, at vi ikke beholder et Stykke Beskyttelseslov. Man kan kalde det, hvad man vil, et Stykke Beskyttelseslov for tjenende er det dog, og hvorledes vi saa indretter Loven, vil vi søge at beskytte dem paa bedste Maade.

Sagen har, som jeg nævnedes før, to Sider: først med Hensyn til at skaffe Arbejde for den overskydende Arbejdskraft, som de fattige Hjem i mange Tilfælde maa søge at komme af med ved at sørge for, at den faar Plads andre Steder. Den